

WYDARZENIA

Kolory morza

28 maja w Spichlerzach na Ołowiance otwarta została wystawa twórczości Jana Rubczaka, zatytułowana „Kolory morza”. Jan Rubczak (1884-1942), grafik i malarz, po studiach w Krakowie, Lipsku i Paryżu przez kilkanaście lat przebywał we Francji. Pejzażysta z temperamentu, malował niezwykle barwne, radosne widoki przyrody i architektury niewielkich prowansalskich i bretońskich miasteczek, a także Paryża i Krakowa. Wizytówką artysty są śmiałe, soczyste kolory, zestawiane trafnie, choć brawurowo.

Ekspozycja w Centralnym Muzeum Morskim jest pierwszą po wojnie wystawą monograficzną tego artysty. Składa się na nią ponad 40 obrazów i grafik ze zbiorów CMM i dziesięciu innych muzeów w całym kraju, a także kolekcji prywatnych. Głównym tematem są kompozycje marynistyczne, zarówno z Prowansji, jak i z Bałtyku. Zobaczyć można pejzaże z sielskich okolic polskiego pogórza, a obok Sekwanę w samym centrum Paryża.

Wystawa prezentowana będzie do końca sierpnia, a towarzyszy jej katalog autorstwa pani mgr Liliany Gieldon i pani dr Moniki Jankiewicz-Brzostowskiej z Działu Sztuki Marynistycznej, przygotowany przez Sekcję Wydawnictw CMM.

Piknik naukowy

Wśród propozycji II Bałtyckiego Festiwalu Nauk niewątpliwie najliczniejszą publiczność zebrał „Piknik naukowy”, który odbył się na gdyńskim Skwerze Kościuszki w dniach 29-30 maja. Stanowisko CMM, usytuowane na wprost wejścia do festiwalowego namiotu, prezentowało się bardzo efektownie, a nasi pracownicy wystąpili w jednolitych koszulkach z logo Muzeum. Przedstawiliśmy zagadnienia związane z archeologią podwodną i konserwacją zabytków, a także ofertę edukacyjną CMM. Dodatkową atrakcją były zabawy edukacyjne (krzyżówki, labirynty, puzzle) na temat badań podwodnych. Odwiedziło nas około 5 000 osób, z czego połowę stanowiły dzieci i młodzież.

główną podwodną i konserwacją zabytków, a także ofertę edukacyjną CMM. Dodatkową atrakcją były zabawy edukacyjne (krzyżówki, labirynty, puzzle) na temat badań podwodnych. Odwiedziło nas około 5 000 osób, z czego połowę stanowiły dzieci i młodzież.

Stanowisko CMM, przygotowane przez Dział Badań Podwodnych, Pracownię Konserwacji Zabytków i Dział Edukacji Morskiej (koordynacja prac: pani mgr Monika Golenko). Fot. Ewa Meksiak

Promocja książki prof. Bolesława Mazurkiewicza

4 czerwca na „Darze Pomorza” odbyło się „wodowanie” książki pana prof. Bolesława Mazurkiewicza pt. „Porty jachtowe-mariny. Projektowanie”. Matką chrzestną została małżonka Autora, pani Krystyna Mazurkiewicz. Wśród licznie zgromadzonych gości byli zarówno konstruktorzy (np. pan prof. Jerzy Doerffer), żeglarze (pani kpt. Krystyna Chojnowska-Liskiewicz z mężem), jak i potencjalni inwestorzy, np. prezydent miasta Sopotu pan Jacek Karnowski, gorąco namawiany przez obecnych do zbudowania mariny w okolicach sopockiego mola.

Dzieje kajaka

Najnowsza wystawa czasowa prezentowana w budynku Składu Kolonialnego poświęcona jest historii kajaka i kajakarstwa. Jej otwarcie w dniu 7 czerwca zgromadziło wielu przedstawicieli środowiska kajakowego: obecni byli m.in. przewodniczący Polskiego Związku Kajakowego pan Tadeusz Wróblewski i znany z opłynięcia kajakiem Nordkapu pan Leszek Mazur. Uroczystego otwarcia dokonał Dyrektor CMM dr inż. Jerzy Litwin oraz pan Andrzej Michalczyk – Honorowy Przewodniczący Komisji Turystyki Kajakowej PTTK w Gdańsku, pomysłodawca całego przedsięwzięcia. Na wystawie zgromadzono szereg obiektów związanych z kajakarstwem. Dominują oczywiście kajaki – polskie i zagraniczne, przedwojenne i współczesne, turystyczne i wyczynowe, składane i sztywne. Tło stanowią fotografie wykonane podczas wypraw kajakowych oraz książki i przewodniki kajakowe, a także medale i odznaki.

Po wernisażu goście przeprawili się promem do Spichlerzy na Ołowiance, gdzie odbyło się sympozjum poświęcone kajakarstwu. Szczególne zainteresowanie wzbudziły dwie prezentacje: pana Leszka Mazura pt. „Morskie kajakowanie” i pana Marka Sperskiego pt. „Kajakiem po wodach Finlandii”.

Całość imprezy ze strony CMM zorganizowała pani mgr Jadwiga Klim z Działu Żeglugi Śródlądowej.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Śladami Wulfstana

W końcu IX wieku anglosaski podróżnik Wulfstan przepłynął wzdłuż południowych wybrzeży Bałtyku z Hedeby do Truso, a jego relacja z tej podróży stała się bezcennym źródłem historycznym. Międzynarodowa grupa archeologów specjalizujących się w szkatnictwie postanowiła odbyć eksperymentalny rejs szlakiem Wulfstana, przy wykorzystaniu replik wczesnośredniowiecznych łodzi: duńskiego knarra, odtworzonego przez Muzeum Łodzi Wikingów w Roskilde i słowiańskiej jednostki odkrytej w miejscowości Ralswiek na Rugii, zrekonstruowanej w Muzeum Archeologicznym Meklemburgii (RFN). W ekspedycji, której rozpoczęcie planowane jest na 4 lipca, weźmie udział dr Waldemar Ossowski z Działu Badań Podwodnych CMM. Wykona on wraz z dr. Antonem Englertem z Muzeum Łodzi Wikingów dokumentację naukową rejsu.

Polsko-Niemieckie Spotkania Archeologiczne

W dniach 29 kwietnia-1 maja 2004 dr Waldemar Ossowski z Działu Badań Podwodnych uczestniczył w II Polsko-Niemieckich Spotkaniach Archeologicznych w Dychowie koło Zielonej Góry. Spotkanie, zatytułowane „Odra – przeszkoda czy pomost w ekspansji kulturowej?”, zorganizowano w ramach Programu Współpracy Przygranicznej PHARE. Jego celem była wymiana doświadczeń archeologów pracujących na prawym i lewym brzegu Odry. Nasz pracownik przedstawił referat „Wraki z Krosna Odrzańskiego – nowe źródła do badań żeglugi odrzańskiej”, omawiający wyniki zeszłorocznych badań pozostałości dwóch statków rzecznych – odrzaków z XVIII i XIX wieku. W trakcie spotkania udało się nawiązać kontakty z archeologami z Niemiec badającymi podobne wraki odkryte w okolicach Berlina.

Gość z Niemiec

W dniach 20-21 maja odwiedził nasze muzeum pan Maik Jens Springmann, archeolog, uczestnik 8. Sympozjum „Łodzie i statki w archeologii”, które odbyło się w CMM w 1997 roku. Nasz gość przygotowuje pracę doktorską na temat budownictwa okrętowego w XVI-XVII wieku, a zainteresował go pochodzący z tego okresu wrak statku odkryty dwa lata temu przez ekipę CMM w Dębках, stanowiący przykład podwójnego poszycia kadłuba. Wizyta obejmowała pomiary wraka w pracowni konserwatorskiej w Muzeum Wisły w Tczewie, a także konsultacje z Dyrektorem CMM dr. Jerzym Litwinem i dr. Waldemarem Ossowskim z Działu Badań Podwodnych.

Rejs po Zalewie Kurońskim

Litewskie Muzeum Morza w Kłajpedzie zorganizowało kolejny rejs zbudowaną w 2000 roku repliką rybackiej łodzi żaglowej, tzw. kureną. Po raz drugi do uczestnictwa w tym wydarzeniu zaproszono przedstawiciela CMM. W zeszłym roku w rejsie Niemnem z Kowna do Rusne wziął udział pan mgr Radosław Paternoga z Działu Wychowania Morskiego, w tym roku od 23 maja do 5 czerwca po Zalewie Kurońskim żeglował pan mgr Tomasz Bednarz z Działu Badań Podwodnych. Rejs z Kłajpedy do Poleska miał charakter eksperymentalno-etnograficzny: poza sprawdzeniem dzielności morskiej jednostki odwiedziono dawne, popadłe po II wojnie światowej w ruinę porty i przystanie rybackie w obwodzie kaliningradzkim.

KONFERENCJE

Spotkanie muzealników morskich i rzecznych

W dniach 20-21 maja w Tomaszowie Mazowieckim odbyła się, pod patronatem Departamentu Dziedzictwa Narodowego Ministerstwa Kultury i Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, VII Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznego. Zgromadziła kilkudziesięciu przedstawicieli muzeów, instytucji kulturalnych i naukowych oraz stowarzyszeń z całego kraju, w tym wielu uczestniczących w takim spotkaniu po raz pierwszy. Zaprezentowane zostały najnowsze dokonania w zakresie muzealnictwa i promocji różnorodnych zagadnień akwaticznych. W dyskusji podkreślono istotny rozwój muzealnictwa rzecznego w ostatnich latach oraz konieczność ściślejszego powiązania go z turystyką i edukacją ekologiczną.

Uczestnicy konferencji zwiedzili Skansen Rzeki Pilicy, w tym m.in. zabytkowy młyn wodny (z elementami XIX-wiecznymi) zbudowany nad Luciąży, w którym otwarta została wystawa etnograficzna „Święty od wody” (o św. Janie Nepomucenie). W programie przewidziano także wycieczki wzdłuż biegu Pilicy, na południe i północ od Tomaszowa, m.in. do rezerwatów „Niebieskie Źródła” i na szaniec „Hubala” w Anielinie.

Konferencję w Skansenie Rzeki Pilicy współorganizowało CMM, w czym największy udział miała pani mgr Jadwiga Klim z Działu Żeglugi Śródlądowej. Kolejne spotkanie – za dwa lata we Wrocławiu.

ZAPROSZENIE NA WERNISAŻ

Jedwab i laka

We wtorek 15 czerwca o godzinie 14:00 w budynku Składu Kolonialnego (obok gdańskiego Żurawia) rozpocznie się wernisaz wystawy „Współczesne malarstwo wietnamskie ze zbiorów Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie”. Jest to kolejna prezentacja sztuki Dalekiego Wschodu, możliwa dzięki współpracy z dyrektorem MAP, panem Andrzejem Wawrzyniakiem. Pokazane zostaną prawie 60 prac wykonanych specyficznymi technikami: laką na drewnie i akwarelą na jedwabiu, autorstwa najwybitniejszych malarzy wietnamskich.

Pham Cong Thanh, Ciepły, wiosenny dzień, 1982. Fot. Eugeniusz Helbert

Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ CMM

Zmiana prezesa, zarządu i statutu

Na walnym zebraniu TP CMM, które odbyło się 28 maja, wybrano nowego prezesa Towarzystwa. Został nim pan Fryderyk Tomala, doktor ekonomii, były wieloletni dyrektor finansowy i członek zarządu firmy „Centromor S.A.” oraz polskich spółek handlowych w Niemczech i we Włoszech, prywatnie miłośnik historii i zabytków Gdańska oraz współczesnego malarstwa, w szczególności marynistycznego. W skład zarządu weszli: panowie Tomasz Czayka i Apoloniusz Łysejko – wiceprezesa, pani Teresa Boguszewska – sekretarz oraz pan Robert Witkowski – skarbnik.

Istotne zmiany zostały wprowadzone do statutu TP CMM. Przede wszystkim rozszerzono zakres pomocy udzielanej Muzeum: dotąd możliwe było jedynie finansowanie zakupu eksponatów, obecnie świadczenia objąć mogą wszelkie dziedziny niezbędne dla funkcjonowania instytucji. Po drugie, dostosowano statut do nowych przepisów o organizacjach pożytku publicznego i wolontariacie, tak aby na rzecz Towarzystwa można było z mocy ustawy podatkowej dokonywać odpisu 1% należnego podatku.